

LÜHIDALT

Holger Kaints. Mälestusi raamatutest. Tallinn: Hea Lugu, 2017. 159 lk.

Holger Kaints mäletab ennast raamatuinimesena juba üsna lapsepõlvest alates. Kodus olid kõikjal raamatud ja ema töötas Keskskooli raamatukoguhoidjana. Lisaks raamatutele, mida autor omal ajal luges, on ta mälestustes pisikesi huvitavaid olmelisi ajadetaile, näiteks see, kuidas ja miks ta ema just rongiga tööle sõitis. Holger on huvitavalt kirjeldanud omaaegset Keskskooli raamatukogu, kus ta koolipoisina käis ema abistamas ja sai sealt mõnikord ka mahakantud raamatuid, samuti raamatute baasi, kus ta ise juba täiskasvanuna tegeles võõrkeelsete raamatutega. „Raamatute baas” on teose kõige pikem osa ja sisaldab kultuurilooliselt huvitavaid fakte ühest ka raamatuhuvilisele üldsusele üsna tundmatust asutusest.

Kaintsi pere kodune raamatukogu koosnes peamiselt pärast sõda ilmunud eestikeelsest väärtkirjandusest, aga seal oli ka saksa- ja ingliskeelseid raamatuid, osa neist ilmunud enne sõda.

Suure osa Kaintsi teose mahust moodustavad autori lapsepõlve- ja noorukiea muljed raamatutest ja nendega seendu-

vast. Hakkab silma, kuivõrd olulised on lapseeas just tol ajal – Kaintsi puhul siis 1960. aastatel – ilmunud raamatud. Tema lugemisvaras puuduvad pea üldse 1950. aastatel ilmunud lasteraamatud: „Tare-tareke”, „Onu Stjopa”, „Tublid loomad”, „Vaat, mis juhtus” jms. Tähelepanuväärne ja sümpaatne on see, et Holger ei nimeta oma lapsepõlve lugemisvara hulgas ainsatki raamatut kangelaspioneeridest, mis temast kümmekond aastat vanemate laste jaoks oli tavaline lugemisvara. Mis teha, Kalle Blomkvisti ja hulkur Rasmuse lood polnud 1950. aastatel veel ilmunud.

Muidugi on autorile olnud oluline raamatusari „Seiklusjutte maalt ja merelt”, mida loetakse ja antakse valikuliselt välja tänapäevani. Selle sarja omal ajal ilmunud teostest on saanud mitme hilisema poistepõlvkonna kogumisobjekt. Ka Holger Kaints kirjutab sellest, kuidas ta kogus seiklusjutte.

Juba üsna varakult on noor Holger hakanud kirja panema omaenda raamatukogu ema töö juurest saadud inventariraamatusse. Seda tööd kajastab üks paarislehekülj sellest raamatust, kus kirjas kooliõpikud, mitmed seiklusjutud ja paar Lindgreni teost. Ta

tunneb huvi ka kirjastuste temaatiliste plaanide vastu: milliseid uusi raamatuid on oodata.

Võib-olla ilmus Holger Kaintsi lapsepõlves liiga palju häid lasteraamatuid. Igatahes ei tunne ta koolipoisina eriti huvi teostesarja vastu, mis asus tema kodus kummutil ja mille autor oli talle hulk aega raamatu sünonüümiks – Balzac. Aga pole viga, aega on. Hiljuti esines telesaates 100-aastane proua, kes loeb parajasti suure huviga just Balzaci teoseid. Saate tegemise ajal oli tal käsil „Kurtisaanide hiilgus ja viletsus”.

M. J.

Jaak Urmet. Diskursus. Tallinn: Hea Lugu, 2018. 168 lk; Veiko Märka. Elu on sõna. Tallinn: Hea lugu, 2018. 174 lk; Arvo Valton. Ühises hoovuses. Tallinn: Hea Lugu, 2018. 224 lk.

Kirjastuse Hea Lugu uuest raamatu-sarjast „Kirjanikud omavahel” on ilmunud kolm esimest raamatut,¹ kus kirjanikud jagavad mälestusi teistest kirjanikest. Et raamatutest ja kirjandusest rääkida, peab olema palju lugenud, kuid et kirjanikest rääkida, peab nende seltskonnas üksjagu aega veetma. Seda on Arvo Valton, Jaak Urmet ja Veiko Märka ka teinud, talletades kirjanduslikku folkloori ja mälupilte kirjarahva juhtumistest.

Urmet ja Märka pole küll päris põlvkonnakaaslased, kuid kirjandusilma sisenesid nad pea samal ajal, lävides 1990. aastate teise poole ja 2000. aastate alguse Tallinna ja Tartu noorte kirjanike seltskondadega. Märka jutustab üksikasjalisemalt Tartus tegutsenud Noorte Autorite Koondisest, selle liikmetest, sündmustest, olulistest kohtadest ja kohtumistest. Urmet, ehkki samuti NAK-i liige, pajatab samaaegsest ühendusest Tallinna Noored Tegijad. Nagu Urmet tõdeb, oli ühise rindena kirjandusellu sisenemine midagi teistsugust

kui üksinda pusimine: „Hulgakesi tõmmati rohkem tähelepanu [...] hulgakesi oli ka ideid, aktiivsust ja jõudu rohkem.” (lk 96) Kahtlemata panid lisaks loomingu- le just noorte autorite korraldatud (kirjandus)sündmused (Sotsia festival, „Väikese pornoraamatu” esitlustuur, NAK-i seminar „Lätete pääl” jms) kirjanduselu suuremalt kihisema, nii et sellest ajast võivad asjaosalised jutustada küllalt uskumatuid lugusid. Sellest, mida ja kuidas keegi kirjutab, nii palju juttu ei tule, sest mõlemad mehed tõdevad, et huvitav kirjanik ei pruugi olla huvitav inimene ja vastupidi.

Märka ja Urmeti raamatud pakuvad ka võrreldavaid muljeid toonasest elust ja inimestest, mainitakse teekaaslasi Jürgen Roostet, Contrat, Jaan Pehki jne. Mõlema tähelepanu pälvis 2009. aastal aset leidnud kirjanike matk Riias Tartusse, mille najal saab testida ka kirjanike kergeusklikkuse taset: tagantjärele hakkab Märka, erinevalt Urmetist, Andres Ehini matkal vestetud lugedes kahtlema. Vahur Afanasjev tituleeris Märka tema 50. sünnipäeva puhul Eesti *gonzo*-ajakirjanduse veteraniks² ja sarnases vahetus stiilis jätkab Märka oma mälestustes: tema tekst koosnebki pistelistest sündmuste ja sekelduste kirjeldustest. Ta ei portreteeri küll ühtki kirjanikku pikemalt, ent temaatilistesse peatükidesse, nagu „Kirjanikud kui jutumehed”, „Kirjanikud ja alkohol” jne, koondatud lugude toel saab lugeja mõnusa pildi mitte väga ammuast kirjanduselust ja -melust.

Urmet on oma vaheldusrikkasse teksti põiminud nii teiste suust üleskorjatud kirjandusloolisi killukesi, oma blogisse tehtud postitusi kui ka TNT tormilisel ajal aegadel peetud isikliku päeviku katkeid. Urmeti kultuuriloolase süda nõuab süvenenumat materjali kogumist ja esitlemist, nagu ta on teinud näiteks

² V. Afanasjev, Eesti Harmsil valmib miljonimahuline huumoriantoloogia. – Eesti Ekspress 5. XI 2014. <http://ekspress.delfi.ee/areen/eesti-harmsil-valmib-miljonimahuline-huumoriantoloogia?id=70052681> (23. V 2018).

¹ Sarja neljanda raamatuna on ilmunud Hando Runneli „Ükskord oli üks mees”.

Ralf Parve või oma armastatud õpetaja Toomas Liivi puhul; Jürgen Rooste põhjalikumaks kirjeldamiseks pole tal see-eest olnud vaja materjali kaugelt otsida. Suur osa Urmeti raamatust on pühendatud meenutustele vanemast põlvkonnast (Aleksander Suumann, Johnny B.). Nii Märka kui ka Urmeti huvitavate mälestuste tekkimisele on kasuks tulnud töö ajakirjanduses, mis ka professionaalselt on pannud huvituma kaaskirjanike elust.

Arvo Valton on koondanud oma meenutused üksikisikute (nii sõnaliste kui ka foto-) portreede alla, ühtekokku 75 kirjanikku ja kirjandusmaailma mõjutanud tegelast, kellest osaga on ta kohtunud isiklikult, osaga vaid loomingu kaudu. Valton jutustab palju neist, kes on juba kirjandusväljalt lahkunud. Väärtuslikud on tema tähelepanekud väliseesti kirjandusnimestest (Vello Salo, Vahur Linnuste jt). Tema mälestuskildud on lühikesed, kantud isiklikest muljetest ja seostest, nii et teinekord kaldub autori fookus kõnealuselt inimeselt hoopis muudele teguritele (nt Hellar Grabbist ei saa lugeja kuigi palju teada, küll aga lähemalt kodu- ja väliseestlaste suhtumisest VEKSA-sse). Kirjanduselu sidusama ja detailsema iseloomustuse asemel leiab Valtoni tekstist pigem ajaloookirjutusele raskesti tabatavate omavaheliste suhete ja arvamuste kilde, mille kaudu räägib autor tahes-tahtmata rohkem endast kui teistest. Valtoni mõlgutustes annab tooni kirjanike seotus poliitilise elu ja ühiskondliku mõttega, näiteks esineb palju viiteid 40 kirja kirjutamise või fosforiidisõja aegadele.

V. S.

Helgi Vihma. Oli aegu. Minu mälestused. Tallinn, 2018. 176 lk.

Varem on keeleteadlane ja kultuuriloolane Helgi Vihma avaldanud suguvõsa uurimuse ja ühe mehe saatuse dokumenteeringu: oma emapoolse vanaisa ja tema talu loo „Kilbaverest Siberisse” (2016). Nüüdse mälestusteose „Oli aegu”

esimene kolmandik, autori enese kasvamise ja haridustee ülevaade, tegeleb samuti suures osas koduloolise aine-sega, sedapuhku rohkem isapoolse suguvõsa allikate põhjal, kõnetades nii kindlasti ahtamat lugejaskonda kui ülejäänud raamat. Isikliku elu, samuti selle taustaks oleva haridusliku, kultuurilise ja keeleteadusliku situatsiooni üles-tähendustes aga tõusevad lõpuks keskmesse Helgi Vihma filoloogilised teened (mitmesuguste sõnaraamatute koostamisel, samuti välissuhtluses) ning tema lakkamatu huvi keeleeuendaja Johannes Aaviku vastu. Aaviku arhiivi otsingud ja päästmine avanevad võitlusloo vaimus, Aaviku seltsi on võetud aga niisuguse enesestmõistetavusena, et selle loomist 1992. aastal polegi lähemalt kirjeldatud.

Põnevam osa raamatust tegeleb mitmesuguste kultuurikontaktidega. Juhuslikku kohtumist Pent Nurmekunnaga on kirjeldatud nagu põnevusjuttu, „ööelu” Friedebert Tuglase juures, mis sai alguse tänu Helgi Vihma sugulusele Anna Haavaga – Vihmast sai justkui lüli luuletaja viimaste elupäevade ja Tuglase elu lõpuaastate vahel –, kulmineerub äkilise initsiatiiviga lasta Tuglaselt võtta surimask.

Mälestused on kirja pandud üsna tähelepanuväärses toonis: mitugi teemat avanevad novellilike episoodidena, Vihma kirjeldab kõike, nii ohte, raskusi, võitlusi kui ka võimalusi, helgeid ja ülevaid momente ühesuguse reipuse ja hooga, samas märkimisväärse edevuseta. Iseendast kirjutab autor paiguti hoopis kolmandas isikus, püüdes hoida neutraalset joont oma saavutuste suhtes. Pretensioonituse arvele võib kanda ka raamatu amatöörliku küljenduse ja sisulised puudused, mis üldiselt kuuluvad harrastuslike üllitiste juurde (kordused, ebauhtlus, kesine toimetatus jne). Hea on see, et kui ka põlvnemise ülevaates on nimede küllus vältimatu, siis üldjoontes ei laskuta mis tahes detailides peensusesse, elulooülevaade on kompaktna ja ladus. Tõsi, raamatu lõpupoole ilmne-

vad väsimisjäljed: illustratsioonid matavad kohati teksti, rahvusraamatukogu sariväljaannete ja pedagoogikaülikooli teaduslike toimetiste sarja algusjärgu lood ning konverentside üleslugemised jäävad protokolliliseks, moodustamata sama sidusat narratiivi nagu kogu eelnev raamat.

B. M.

Emajõe pääl. Hajakirjanduslikud rännakud Emajöel. Retke kokku pannud Halliki Jürma, Katrin Raid. Tartu: Tartu Oskar Lutsu nimeline Linnaraamatukogu, 2018. 72 lk.

Tartu linnaraamatukogu jätkab andmebaasi „Tartu ilukirjanduses” (<https://teele.luts.ee/>) kogutud linnakirjanduse katkendite avaldamist temaatilisel kontsentreeritud iseäralike antoloogiakestena. Mullu ilmunud teejuhi „Kirjanduslikud (eksi)rännakud Tartus” jätk „Emajõe pääl” pakub tekstinäiteid Emajõe ääres, peal või sees uidanud kirjutajatelt, avalöögiks Oskar Lutsu sõnad nagu eksirännakute raamatuski. Saatesõnas kinnitatud Tartu-kesksust on siiski oluliselt avardatud kuni Peipsini ja korraks Narva jõe kaudu lausa Ontikani. Pealkirjas osutatud „hajakirjandus” tähendab, et lisaks ilukirjandusele on sedapuhku kaasatud teemakohaseid kajastusi ajakirjandusest ja koguni turismiinfo lehelt visittartu.com (millest pärit tekstikatke vajalikkuses võib küll kahelda). Põnevaimad ongi XX sajandi esimese poole ajakirjandusest pärinevad väljavõtted, mis pakuvad mitmesuguseid tänase Tartuga võrreldes kummastavaid olustikupilte: suvel tuhanded inimesed Emajõe kallastel „ilutsemas”, jõgi olulise veeteena nii kauba- kui ka reisijateveoks (reisijatele mõeldud laevadel kandsid kelnerid frakke!), korraga kümnekond suurte purjedega lotja mööda jõe Peipsile liikumas, jõekallastel ametis olevad ülevedajad kurtmas suurimate konkurentide – sildade – üle, jäätisemasinate ja

morsiklaaside varustamine Emajõe jääkaanest saadud tükikestega.

Tekstid ei ole grupeeritud marsruudi järgi nagu eksirännakute raamatus, vaid (haja)kirjanduslik Emajõgi avaneb loogiliselt reastatud teemade kaupa: suvehakule sobivalt suplemis- ja päevitamispaike, laeva- ja paaditee, kalapüügikoht, aarete ja olmeprügi peidik, talispordi võimaldaja, veelindude keskkond, üleujutaja, aga ka armastuse sümbol, mis lõpuks ühineb kivisillanostalgia. Seejuures teatud tsüklites ei ole üldse esiplaanil jõgi, vaid ainult vastav teema. Väljaandega on sedapuhku mindud silmanähtavalt kergema vastupanu teed: kujundus on lihtsam, tsitaate ja teemasid siduvaid koostajate vaherepliike on väga napilt ning eksirännakute raamatus lõbusana mõjunud nimeregister antud juhul puudub. Sellegipoolest jääme põnevusega ootama järgmisi kirjanduslike teekondade juhte. Soovitav oleks anda iga tekstinäite juures teada esmailumise aeg ja trükkis, mitte viide taastrükkidele, koond- või teemakogumikele.

B. M

Mäetagused 69. Keel on teekond. Toimetajad Mare Kõiva, Andres Kuperjanov. Külalistoimetajad Pille Eslon, Piret Voolaid. Tartu: EKM Teaduskirjastus, 2017. 280 lk.

Hüperajakirja Mäetagused 22. aastakäigu lõpetab varalahkunud Katre Õimule pühendatud teemanumber „Keel on teekond”. Kuigi Eesti Kirjandusmuuseumi väljaanne avaldab annotatsiooni järgi rahvaluule, rahvausundi ja kultuurantropoloogia valdkonda käsitlevaid akadeemilisi kirjutisi (lk 279), on 2017. aasta neljast numbrist kaks lingvistikakesked. Ilmselt mõjutab toimetajaid asjaolu, et kirjastusega seotud uurimisasutust juhivad keeleteadlane. Ent valdkondlik vabadus on vastuolus teadusajakirja põhikriteeriumiga püsida seotud raamides (*aims & scope*).

Kõnesoleva kogumiku temaatilist sobivust sarjaga põhjendab siiski Katre Õimu uurijateekond, mis lähtus huvist kõnekäändude ja fraseologismide ning neid juhtivina mõistemetähtsuse vastu. Mõistekategooria *teekond* on valitud ka pühendusteose ning sellele eelnenud mälestuskonverentsi (17. II 2017 Tallinna Ülikoolis) juhtmotiiviks. Konverentsikogumik see ometi pole, kümnest autorist ainult kaks tuginevad konverentsi ettekandele, mis osutab külalis-toimetajate pädevusele täita kaastööde range järelevaataja ülesannet. Mati Hint refereerib artiklis „Partitiivi laienemine aspektituks objektikäändeks” ulatuslikult objekti käänete ja aspekti väljendamise alast grammatikakirjandust eesmärgiga teadvustada, et nendes kirjeldatud eesti keele eriomane viis väljendada aspekti (lõpetatud-lõpetatav-lõpetamata tegevus) objekti käändevormide abil on ähmastumas ning osatava käände kasutamine üldistumas laviini põhimõttel. Autor rõhutab, et eesti keel on kaotamas oma tüpoloogilist eripära. Teise artiklits vormistatud kõne autor Pirkko Muikku-Werner vaatleb keeltevahelist mõju, analüüsisdes eestlaste ja soomlaste ütlusfolkloori tõlkestrateegiaid ning laenualuse fraasi tõlgenduserinevusi saksa-soome-eestivene keele võrdluses. Keeltevaheline mõju on köitnud ka Annkatrin Kaivapalu, kes käsitleb tunnetatud sarnasusele toetumist muutemorfoloogia omandamises kahe lähisugulaskeele näitel (eesti-soome suund).

Esinejatest on kogumikus esindatud veel Asta Õim ja Piret Voolaid, kes kirjutavad kujundlikust keelekasutusest, liikudes kumbki vastandlikus suunas: esimene on mahuka eeltöö tulemusel leidnud eesti fraseologismide kujundi tekkes domineerivad lekseemid ning paigutab esisaja kujundsõnad keelelises-ontoloogilisse mõistehierarhiasse – eesti fraseologismi kõige sagedamad kujundsõnad iseloomustavad inimese argielu, sotsiaalmajanduslikke suhteid jm elu-tähtsaid asju. Teise analüüsisuund on

üldisemalt kitsamale, otsides nimetamisküsitluse ja internetiotsinguga kogutud keelematerjalist mõistekategooria *rahvussport* tähendusvälju, sh iroonilisi (nt liiklushuligaanitsemine) ja humoorikaid (nt sääsepüüdmine). Kogumikus eelneb neile kahele autorile Ene Vainiku samuti mõistemetähtsusealane artikkel, mis teeb süstemaatilise kokkuvõtte tundeid ja emotsioone väljendavate püsiühendite kujundiloomemehhanismidest.

Anneli Baran, Katre Õimu esimese teaduspublikatsiooni kaasautor („Eesti kõnekäändude korraldamisest”, *Pro Folkloristica* 1995, nr 3, lk 3–7), on jätkanud ühiselt alustatud teekonda, andes nüüd ülevaate fraseoloogia terminivara kujunemisest trüki- ja käsikirjaliste allikate põhjal XVII sajandist 1920. aastateni. Ka Annika Viht kirjutab teadusloolisel teemal ning alustab eesti sõnamuutmise uurimise lühiülevaadet samast esimesest grammatikakirjeldusest ehk Stahli reeglistikust (1637). Teaduslooliste allikate kasutusmustrites on ühisjooni keelekasutusmustritega, mille korpuslingvistilise tuvastamisega tegelevad kogumiku artiklites Pille Eslon ja Jekaterina Trainis: kirjeldada saab säilinud kirjavara ja korpusesse talletatud keelevara, seega kehtivad diakroonilised võrdlused ja järeldused uute andmete lisandumiseni. See aga ei vähenda kasutuspõhise keelekirjelduse rakendatavust, nagu tuleb esile kõigest kogumiku tekstidest. Kümne akadeemilise kaasteelise teemavaldkondadega on Mäetaguste 69. köites hästi kaetud ka Katre Õimu lingvistiline mitmekülgus.

M-M. L.

Mäetagused 70. Suulisus, kirjalikus, digitaalsus. Tartu: EKM Teaduskirjastus, 2018. 208 lk.

Ajakirja Mäetagused 70. numbril märksõnad *suulisus*, *kirjalikkus* ja *digitaalsus* osutavad viimasel ajal levinud arusaamale, et digitaalne suhtlus on küsimuse alla seadnud suulise ja kirjaliku eneseväljenduse jäiga eristuse – nii on

tegu igati aktuaalse teemaga. Koostaja Tiiu Jaago pakub oma artiklis pigem tagasivaatavat analüüsi sellest, kuidas suulisus on pikka aega olnud rahvaluule laiatarbedefinitsioonides olulisel kohal, kuid rahva ja rahvaluule tänapäevane mõistmine seda enam ei toeta. Nii huvitab Jaagot pigem see, missugustel juhtudel ja kuidas folkloristid ikkagi suulisuse kriteeriumi kasutavad, kas see tekitab vastuolusid ning kas suulisuse ja kirjalikkuse suhe on määratletav muudmoodi kui vastandusena. See on iseenesest informatiivne ja põnev käsitus, kuigi struktuur jääb kohati pisut segaseks.

Konkreetsemat materjali rahvaluulekogudest vaatlevad Katre Kikas ja Kärri Toomeos-Orglaan. Kikas ammutab ainet oma ekspertiisivaldkonnast, Jakob Hurda kaastöölise kirjadest: kuna Hurda palve oli kirjalikult üles märkida suulisi rahvaluulevorme, tekitas see praktilisi probleeme, mille üle mõned kaastöölised on ka eksplitsiitselt arutanud. Toomeos-Orglaan vaatleb materjali Setomaalt – piirkonnast, mille puhul rahvaluuleuurijad on pikka aega eeldanud eraldatust „laiast maailmast”, sealhulgas kirjaoskamatus, ja sestap materjali „autentsust”. Ta vaatleb lähemalt esimeste seto soost üleskirjutajate kirillitsas (setokeelseid) ülestähendusi ja kommenteerib nende mitmetist positsiooni, leides, et ka nemad esindavad oma kirjaoskusest ja eliiti kuuluvusest hoolimata toonast seto kogukonda.

Lingvistid Liina Lindström, Maarja-Liisa Pilvik ja Helen Plado osutavad huvitavale keeleteaduslikule aspektile: kuivõrd murdekeel on Eestis tänapäeval kasutusel ennekõike suulise keelena, ei ole alati selge, mis selle juures on murde ja mis suulise väljenduse eripära. Uurijaid huvitab antud artiklis süntaks, konkreetselt nimetamiskonstruktsioon.

Tulemuseks saavad nad, et kvantitatiivanalüüsi kaudu on murdelised eripärad siiski tuvastatavad, kusjuures näiteks objektikäände valikul läheb piir ida- ja läänemurrete, mitte põhja ja lõuna vahelt.

Kui eelnevas pole jõutud käsitleda digitaalsust, siis ülejäänud kahes artiklis jääb seos kirjalikkuse ja suulisuse teemaga pisut segaseks. Kristel Vilbaste ja Mikk Sarv uurivad suhtumist 2013. aastal toimunud varingusse Taevaskoja Emalätte koopas. Nad esitavad tööhüpoteesi, et „suuline pärimus on keskkonnateadlikkuse representeerimisel reaalsituatsioonis efektiivsema toimega kui kirjalik pärimus” (lk 127), kuid idee tundub olevat pigem uurida kohaliku kogukonna ja võimuorganite vastasseisu varingujärgse käitumise teemal. Huvi pakub korduv motiiv, et eemalseisjad põhjendavad otsust mitte midagi teha aukartusega pühapaiga ees, samal ajal kui pühapaiga aktiivsed kasutajad eelistaksid sekkumist – postuleeritud seos suulisuse ja kirjalikkusega ei tule aga kuigi hästi välja. Mari-Liis Madisson ja Andreas Ventsel uurivad ainsana teemanumbri pealkirjas märgitud „digitaalset” aspekti: suhtlust internetirühmades, mida on iseloomustatud kajakambritena. Nende järeldus, et Juri Lotmani autokommunikatsioonil on olemas ka koledam nägu, nn sulguv pool, on huvitav ennekõike kultuuriteooriasiseselt, sõnu „suulisus” ja „kirjalikkus” aga isegi ei mainita, kuigi numbri sissejuhatuses väidetakse, et kõik artiklid seostuvad selle mõistepaariga (lk 5). On küll põnev lugeda konkreetsemat analüüsi seda tüüpi internetisuhtluse kolmest dominandist – kuid tahakski teada, kas mõnda neist võib siduda suulise suhtluse eripäraga.

J. R.